

Apatria Fest – spotkanie społeczności bezpieczeństwa w Warszawie

17 lipca 2019

15 czerwca 2019 roku w murach Aktywnego Domu Alternatywnego „Puławska” (ADA Puławska) w Warszawie odbył się Festiwal Społeczności „Bezpaństwowych” Apatria Fest. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele społeczności, ruchów niepodległościowych i niezależnościowych z Kurdystanu, Papui Zachodniej, Palestyny i Katalonii. Podczas spotkania odbyły się również panel i wystawa poświęcone Saharze Zachodniej.

Wydarzenie było rzadkim przyczynkiem w Polsce do spotkania środowisk politycznych i narodowościowych z bardzo odmiennych obszarów geograficznych i etnicznych. Choć każda ze wspólnot pozostaje dotknięta specyficznymi dla siebie formami ucisku, to łączy je wspólnota cierpienia i wyczekiwania na sprawiedliwość. Apatria Fest odbyło się dzięki głównym koordynatorom przedsięwzięcia: polskiej grupy informacyjno-aktywistycznej na rzecz Kurdystanu – Kurdystan.info, ze szczególnym uwzględnieniem zaangażowania Rafała Rudnickiego i Małgorzaty Yaga, jak również gospodarzowi wydarzenia,

społeczności ADA Puławska. Wśród pomysłodawców i inicjatorów wydarzenia znalazła się również polska filia Kampanii na Rzecz Niepodległości Papui Zachodniej (Free West Papua Campaign Poland). Wśród inicjatyw, środowisk i osób, które swoim udziałem lub organizacją przyczyniły się do urzeczywistnienia spotkania środowisk bezpieczeństwa znaleźli się również: Kampania Solidarności z Palestyną, Assemblea Nacional Catalana – Polska, Anarchistyczny Czarny Krzyż (stoisko informacyjne), Kuchnia Konfliktu (posiłki), polski podróżnik Bartek Sabela, odpowiadająca za przygotowanie warsztatów dla dzieci Michalina (michalinakupper.com) oraz prowadząca dyskusję panelową aktywistka Katarzyna Rakowska.

Wśród gości specjalnych wydarzenia znalazła się delegacja holenderskiego oddziału Kampanii na Rzecz Niepodległości Papui Zachodniej (Free West Papua Campaign Nederland). Holandia jako były kolonizator Papui Zachodniej w ostatnich dziesięcioleciach stała się jednym z głównych miejsc pobytu zachodniopapuaskich uchodźców i azylantów. W holenderskiej Hadze mieści się także jedno z czterech biur głównych Free West Papua Campaign. Z okazji Apatria Fest w ramach delegacji Free West Papua Campaign Nederland do Polski przybyli: Raki Ap, rzecznik i doradca politycznych Free West Papua Campaign Nederland oraz Erisham Ap, jeden z najgłośniejszych i najbardziej aktywnych zachodniopapuaskich działaczy niepodległościowych w Holandii. Krótka historia rodziny Ap w języku polskim została opisana w artykule „Arnold Ap – śmierć człowieka kultury” [1].

To już trzecia wizyta zachodniopapuaskich działaczy niepodległościowych w Polsce. W 2010 roku z okazji festiwalu Globaltica w Gdyni wystąpił zespół Lani Singers na czele z Bennym Wendą, do których dołączył Oridek Ap [2]. W 2015 roku z okazji drugiej edycji festiwalu Fest Papua Merdeka do Polski przybyła pięcioosobowa delegacja Free West Papua Campaign Nederland i zespołu Mambesak, wśród której znalazł się obecny na Apatria Erisham Ap [3]. Podczas wizyty, w trakcie której

zorganizowano demonstrację pod Ambasadą Indonezji w Warszawie doszło również do oficjalnej inauguracji polskiej filii Free West Papua Campaign [4].

Czerwcowy festiwal społeczności bezpieczeństwa w Warszawie składał się z dwóch części. W pierwszej w trzech odrębnych przedziałach czasowych, w dwóch przygotowanych salach, odbyły się pokazy filmów, wystąpienia i rozmowy z publicznością, dotyczące każdej problematyki z osobna.

PALESTYNA – kwestię Palestyny zaprezentował Waleed Serhan i Grzegorz Kubarczyk z Kampania Solidarności z Palestyną. Wystąpienie Waleeda i pytania od publiczności poprzedził film „Izrael – droga do apartheidu”.

KURDYSTAN – Blok tematyczny zapoczątkowała emisja filmu „Afrin. Zdradził nas świat”. Tematowi towarzyszyło wprowadzenie ze strony Rafała Rudnickiego z Kurdystan.info. Istotną częścią problemu kurdyjskiego poruszonego podczas festiwalu stało się omówienie sytuacji Rodzawy i idei demokratycznego konfederalizmu. Główną odsłoną panelu kurdyjskiego była prelekcja dziennikarza Fehmiego Katara.

KATALONIA – Kwestię Katalonii reprezentował Edgar Palau z Assemblea Nacional Catalana – Polska. Jego wystąpieniu towarzyszyła emisja filmu „El primer dia d’octubre”

SAHARA ZACHODNIA – o Saharze Zachodniej opowiedział Bartek Sabela, polski podróżnik, fotograf i wspinacz, autor książki „Wszystkie ziarnka piasku” i autor wielu artykułów o Saharze Zachodniej. Tej części festiwalu towarzyszyła emisja filmów „Dis leur que j'existe” oraz „La Guera – mi Pueblo olvidado”

Panel poświęcony Papui Zachodniej odbył się o godzinie 16.00. Otworzył ją pokaz filmu „Secret War in Asia” z 2007 roku będący efektem kooperacji środowisk ekologicznych, prawnych i propauaskich z Niemiec. Piętnastominutowy obraz filmowy ukazuje w pigułce piętno indonezyjskiej obecności i okupacji Papui Zachodniej, jednego z najdalej na wschód wysuniętych geograficznych i kulturowych obszarów Melanezji. Problemy z jakimi boryka się Papua Zachodnia, zarówno z perspektywy historycznej, jak i tej teraźniejszej, ukazane zostały między innymi poprzez świadectwa zachodniopapuaskich uchodźców przebywających w Papui Nowej Gwinei.

Po filmie kolejny punkt panelu na rzecz Papui Zachodniej, otworzyły krótkie przemówienia przedstawicieli Free West Papua Campaign Poland, Damiana Żuchowskiego i Rafała Szymborskiego. Pierwszy z nich, z jednej strony odwołał się do etnicznych źródeł zachodniopapuaskiego nacjonalizmu, z drugiej strony opisując ideologiczną wykładnię indonezyjskich roszczeń do Papui Zachodniej przed 1960 rokiem. Koordynator FWPC Poland, Rafał Szymborski w swoim wprowadzeniu do tematu skupił się na kilku problemach z jakimi boryka się Papua Zachodnia do dnia dzisiejszego w tym między innymi: operacji indonezyjskiego wojska, destrukcji środowiskowej, programów islamizacyjnych i kontroli urodzin wspieranych przez notabli jak również uczestników życia publicznego ze wschodniej Indonezji [5].

Finałem zachodniopapuaskiego panelu, oczekiwanym przez zgromadzonych na sali, było wystąpienie Rakiego Apa, rzecznika Free West Papua Campaign Nederland, który rozpoczął swoją kilkunastominutową prezentację od opisu doświadczeń osobistych. Świadczenie te zostało wymownie umiejscowione w kontekście przeglądu historii oraz obecnej sytuacji w Papui Zachodniej, z uwzględnieniem kwestii prawnych które legły u podwalin indonezyjskiej aneksji (Porozumienie z Nowego Jorku i Akt Wolnego Wyboru), jak również opisu nadużyć indonezyjskiej administracji od czasu przejęcia kontroli nad Papuą Zachodnią. Raki Ap jasno podkreślił, że indonezyjska opresja wobec Papui Zachodniej nie jest historyczną zaszłością, ale problemem aktualnym, przybierającym jasny, fizyczny kształt. Wątek ten został zobrazowany poprzez ukazanie zdjęć z brutalnego stłumienia Trzeciego Kongresu Papuaskiego, fotografii ukazujących rozpędzanie zachodniopapuaskich demonstrantów, a także tortur Zachodnich Papuasów uwiecznionych przez dopuszczających się tego procederu indonezyjskich żołnierzy.

W kompleksowym wystąpieniu Raki Ap opisał jak osobiście dorastał do roli aktywisty niepodległościowego, opisał podstawy swojego optymizmu, a także uzasadnił dlaczego dla Zachodnich Papuasów centralną kwestią jest uzyskanie niepodległości oraz jaką rolę w tym procesie odgrywa Zjednoczony Ruch Wyzwolenia Papui Zachodniej (ULMWP). Rzecznik

FWPC Nederland nie szczędził również słów krytyki wobec holenderskiej oświaty, która programowo pomija kwestię holenderskich związków z Papuą Zachodnią. Przeciętny holenderski uczeń nie może poznać holenderskiej odpowiedzialności za Papuę Zachodnią. Nie wie również, że holenderskie ustępstwa i kapitulacja wobec roszczeń indonezyjskich przyczyniły się do śmierci i ran zadanych przez następne dziesięciolecia setkom tysięcy Zachodnich Papuasów.

Raki Ap znaczną część swojego wystąpienia poświęcił kwestii destrukcji środowiskowych w Papui Zachodniej, w wyniku eksploatacji górniczej, wycinki drzew oraz powstawania wielkich monokultur upraw przemysłowych. Jak relacjonuje ten wątek obecny na panelu publicysta i ekolog, Tomasz Nakonieczny podczas swojej prelekcji Raki Ap zwrócił uwagę na to, „że świat zachodni podchodzi do kwestii walki ze zmianami klimatycznymi w nie do końca prawidłowy sposób. Dominuje tu bowiem narracja ograniczania emisji i wzrostu udziału odnawialnych źródeł energii, podczas gdy zupełnie marginalizuje się kwestię wsparcia ludów rdzennych w ochronie zamieszkiwanych przez nie, a często grabionych przez różnego rodzaju korporacje drzewne, rolno-spożywcze i górnicze ziem obfitujących w lasy i inne cenne ekosystemy kluczowe w ochronie klimatu” [6].

Jak relacjonuje dalej T. Nakonieczny zdaniem zachodniopapuaskiego prelegenta „niepodległość Papui Zachodniej byłaby w stanie zagwarantować ochronę rozległych lasów i innych ekosystemów, czego nie w sposób spodziewać się po Indonezji. Dla Indonezji bowiem Papua Zachodnia pełni rolę zaplecza surowcowego, oczywiście ogromnym kosztem miejscowej ludności rdzennej’. Podczas panelu dyskusyjnego na pytanie, jak można wspomóc Papuasów mieszkając w Europie, Raki wezwał do bojkotu produktów indonezyjskich.

Część zachodniopapuaskiego panelu na Apatria Fest zakończył opis sytuacji polskiego podróżnika Jakuba Skrzypskiego, który został zatrzymany w sierpniu 2018 roku w Papui Zachodniej, i

jako pierwszy obcokrajowiec w Indonezji, 2 maja 2019 roku skazany na pięć lat więzienia za „zdradę” państwa indonezyjskiego.

Kluczowym momentem festiwalu społeczności bezpieczeństwa stała się debata głównych gości wydarzenia: Waleeda Serhana, Fehmiego Katara, Rakiego Apa oraz Edgara Palaua, którą poprowadziła Katarzyna Rakowska. Podczas dwugodzinnej rozmowy każdy z uczestników raz jeszcze zrecenzował problem dotyczący jego regionu i odniósł się do czterech głównych pytań debaty, w którą aktywnie włączyła się również publiczność:

- Jaka jest obecna sytuacja poszczególnych społeczności bezpieczeństwa?
- Co rozumiemy przez pojęcia takie jak naród, społeczność, lud?
- Jakie cele polityczne stawiają sobie ruchy walczące o niezależność? Jaka jest w nich rola kobiet?
- Co możemy zrobić w Polsce, aby wesprzeć społeczności bezpieczne?

Delegacja Free West Papua Campaign Nederland podziękowała za gościnę i ciepłe przyjęcie jej w Polsce oraz w progach ADA

Puławska: „Wszyscy obecni byli przytłoczeni naszą historią, o której wielu nigdy wcześniej nie słyszało. Spotykamy innych bojowników o wolność i dzielimy się naszymi doświadczeniami. Wielu polskich aktywistów pytało, jak mogą przyczynić się do naszej walki. Odpowiedzieliśmy im, że każdy może opowiedzieć tę historię ze swojego własnego punktu widzenia” [7].

Opracowanie: Damian Żuchowski, Rafał Szymborski

Źródła: Wolnedia.net i Free West Papua Campaign Poland

Przypisy

[1] Damian Żuchowski, „Arnold Ap. Śmierć człowieka kultury”, <https://wolnedia.net/arnold-ap-smierc-czlowieka-kultury/>

[2] Voice of West Papua reaches Poland, <https://westpapuamedia.info/2010/07/27/voice-of-west-papua-reaches-poland/>

[3] Fest Papua Merdeka II, <https://fwpcpoland.wordpress.com/2015/10/13/fest-papua-merdeka-ii/>

[4] Inauguracja Free West Papua Campaign Poland, <https://fwpcpoland.wordpress.com/2015/10/13/inauguracja-free-west-papua-campaign-poland/>

[5] Rafał Szymborski, Osiem narzędzi indonezyjskiej dominacji w Papui Zachodniej <https://wolnedia.net/osiem-narzedzi-indonezyjskiej-dominacji-w-papui-zachodniej/>

[6] Tomasz Nakonieczny, Dramat Papui Zachodniej – cierpienie, którego świat nie dostrzega, <http://milinda.pl/papua-zachodnia/>

[7] Free West Papua NL gastspreker bij Apatria Fest in Warschau, <https://freewestpapua.eu/2019/06/19/free-west-papua-nl-gastspr>

eker-bij-apatia-fest-in-warschau/